

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izjemni nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petk à 2.— Din, do 100 vrst 2.50 Din, večji inzerati peti vrsta 4.— Din; notice, poslano, izjave, reklame, preklici beseda 2.— Din. Popust po dogovoru. Inzeratni davek posebej. »Slovenski Narod« velja letno v Jugoslaviji 240.— Din, za inozemstvo 420.— Din.

Upravništvo: Knafljeva ulica št. 5, pritličje. — Telefon 2304.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon 2034.

Zveza med klerikalci in slovenskimi radikali?

Volilni kompromis med slovenskimi radikali in SLS. — Mesto dr. Korošca bo kandidiral v Ljubljani dr. Ravnihar. — Prizadevanje SLS, da bi si pridobila naklonjenost Vukičevićeve vlade.

Beograd, 30. junija. Današnja »Pravda« poroča, da so se slovenski radikali priključili vladni skupini radikalne stranke. Te dni se je mudil v Beogradu g. Janko Tavčar iz Maribora, ki je vodil pogajanja z g. Vukičevićem. Po daljših konferencah je baje gosp. Vukičević pristal na ponudbo slovenskih radikalov ter jim zagotovil podporo. V zvezi s tem poroča »Pravda«, da so slovenski radikali sklenili pakt s klerikalci ter da bodo postavili za skupščinske volitve skupno kandidatno listo. Klerikalci, so baje zagotovili radikalom dva mandata. V mariborski oblasti bo kandidiral na klerikalni listi g. Janko Tavčar, v ljubljanski oblasti pa nameravajo klerikalci izigrati radikale na ta način, da bo dr. Korošec odstopil svojo ljubljansko kan-

didaturo dr. Ravniharju, ki bo nosilec klerikalne kandidatne liste v Ljubljani. (Klerikalci že v naprej vedo, da jim je ta mandat splaval po vodi in so ga zato z lahkim srcem prepustili radikalom.)

V beograjskih političnih krogih naglašajo, da nimajo nič proti temu paktu s klerikalci, ker bodo radikali v Sloveniji na ta način na škodo klerikalcev vendarle prišli do kakega mandata, ki bi ga sicer nikoli ne dosegli. Pakiranje s klerikalci pa naj slovenski radikali sami zagovarjajo pred svojimi naprednimi volilci. Po informacijah tukajšnjih krogov so najbolj forsirali ta kompromis klerikalci sami, da bi se na ta način približali vladji in si zagotovili njeno podporo pri volitvah.

Davidovičevi groze z izstopom iz vlade

Ogorčenje v Demokratski Zajednici radi volilnega terorja vladnih radikalov. — Nujna seja JMO. — Velika napetost med obema vladnima skupinama.

Beograd, 30. junija. Danes popoldne ali jutri dopoldne se bo vršila seja poslanskega kluba JMO. Vodstvo kluba je brzojavno pozvalo vse poslance v Beograd, da poročajo o volilnem terorju radikalne vladne skupine in sklepajo o nadaljnjih ukrepih v zaščito svojih strankarskih interesov. V vrstah Demokratske Zajednice, zlasti pa med muslimani vlada namreč veliko ogorčenje nad postopanjem predsednika vlade in notranjega ministra g. Vukičevića, ki kljub koaliciji z D. Z. in sklenjenim dogovorom nastopa proti davidovičevcem in muslimanom tako, kakor da bi bili v opoziciji proti njegovi vladji. Muslimani naglašajo, da je g. Vukičević izigral vse njihove zahteve po spremembi v politično-upravni službi in mesto najbolj pronasiranih radikalnih priganjencev nastavljal najslabše upravne uradnike, proti katerim obstojajo še od prej številne pritožbe, tako da so muslimani prav za prav prišli iz dežja pod kap. Policijski aparat v Bosni in Hercegovini je tudi po najavljeni spremembi tak, da stoji popolnoma v službi radikalov in je usmerjen naravnost proti interesom ostalih dveh koaliranih strank. Vprašanje občinskih komisarjev je ostalo sploh nereseno. Radi tega bo jutri muslimanski poslanski klub sklepal o nadaljnjih korakih. Svoje sklepe bo sporočil Demokratski

ski Zajednici in zahteval, da se z njimi solidarizira. Tako v muslimanskih krogih davidovičevskih vrstah se povdarja, da se ne bodo pustili še nadalje izigravati ter da bo Demokratska Zajednica stavila g. Vukičeviću odločno in točno precizirane zahteve. Če jih g. Vukičević ne bo hotel nemudoma izpolniti, ni izključeno, da bo Demokratska Zajednica izstopila iz vladne koalicije in prešla v najostrejšo opozicijo. Tudi večrajšnja »Pravda« piše v tem smislu in ostro protestira proti postopanju gosp. Vukičevića, grozeč s skrajnimi konsekvencami, če DZ ne dobi popolnega zadoščenja. V političnih krogih se te napetosti živahno komentirajo in tolmačijo kot znak notranje slabosti Marinović-Vukičevićeve vlade. Ona pa se, da zopet narašča nezadovoljstvo med davidovičevci napram demokratskim ministrom, ki so pri vstopu v vladno izjavili, da je stranki zagotovljena popolna ingerenca na volitve, dočim se sedaj vedno jasneje kaže, da so demokrate potisnjeni v vladno izid in da so slepo orožje g. Vukičevića pri strahovanju radikalnih nezadovoljstev. Splošno pa se prorokuje vladji pri volitvah velik poraz, ker se obe vladni skupini med sabo pobijata, razen tega pa je radikalna stranka razcepljena na več medsebojno se pobijajočih frakcij.

Byrd na letu v Evropo

Včeraj je startal Byrd ob ugodnem vremenu. — Danes ob 19. došpe v Pariz. — Prve vesti s poleta.

— Newyork, 30. junija. Včeraj ob 10.19 srednjeevropskega časa je ameriški letalec Byrd v spremstvu poročnika Balchema Novilla in Berta Costa nastopil svoj polet preko oceana v Evropo. Start je sledil tako nepričakovano, da ni bila obveščena nit najbližja Byrdova okolica. Če bo vreme ugodno, bo Byrd danes zvečer ob 19. pristal v Parizu. Njegov polet se razlikuje od dosedanjih preokeanskih poletov v toliko, da predstavlja praktično izkoriščanje preokeanskih poletov. Ta polet tvori tudi prvo zračno poštno zvezo med Ameriko in Evropo. Byrd vozi na krovu svojega letala več pisem newyorskega župana naslovljenih na najodličnejše osebnosti v Evropi, kakor na predsednika francoske republike Dommerguea, predsednika nemške republike Hindenburga in druge.

— Newyork, 30. junija. Ob 1.40 ameriškega časa je poslal Byrd s svojega letala sledečo brezžično vest: »Letim nad Novo Škotsko. Posadka se počuti dobro in tudi vreme je ugodno. Rezervna zaloga bencina povzroča nerodnosti na kompasu.« Ob 9. ameriškega časa (15. srednje evropskega časa) je Byrd letel nad Halifaxom, ob 12.10 so ga videli 40 milj zapadno od Halifaxa. Letel je zelo nizko, komaj pol milje nad gladino. Letalo ima za vse tri stroje 18 galon olja in 1300 galon bencina. Ravnanje meteoološke postaje v Newyorku je izdalo po odhodu Byrda komunikacije, v katerem javlja, da je vreme nad oceanom splošno ugodno.

— Newyork, 30. junija. Parnik »Mauretania« javlja, da je opazil Byrdovo letalo 360 milj južno od Kap Rasa in sprejel z letala signale. Ob 5.12 popoldne so opazili letalo v bližini Rosevelt Fielda. Zgraditelj letala »Amerika«, na katerim leti Byrd, Kinkade, ki se je prvotno nameraval osebnostno udeležiti poleta, je moral svojo udelež-

bo v zadnjem trenutku radi preobremenitve letala odpovedati in odstopiti s parnikom v Evropo. Pač pa se udeležil povratnega poleta iz Pariza v Newyork.

— Newyork, 3. jun. Glasom poročil iz Jarmunda je Byrd preletel Novo Škotsko v treh urah in s tem pobil Lindbergov rekord za celih 65 minut. Glasom zadnjega radioporočila upa Byrd, da bo dosegel evropsko obalo še v krajšem času, kakor vsi dosedanjí preokeanski letalci.

Spopad med Italijani in Orjunaši v Dubrovniku

— Trst, 30. junija. Tukajšnji listi poročajo, da je prišlo včeraj do spopada med Italijani in Orjunaši pri Dubrovniku. Skupina Italijanov, med katerimi je bil tudi neki Lucianu, ki se je udeležil nedavnih slavnosti na Reki, je popivala v neki okoliški gostilni, kjer je bilo tudi več Orjunašev. Ker so Italijani prepevali italijanske nacionalne pesmi, so se čutili Orjunaši izzvanje in so hoteli Italijane napasti. Italijani so se sicer umaknili in zbežali, vendar pa so jih Orjunaši dohiteli in pretepli. Posebno Lucianu so imeli na piki. Ranjen ni bil nikdo.

DR. STRESEMANN DOBI NOBELOVO MIROVNO NAGRADO

— Oslo, 30. junija. V navzočnosti kralja je ime včeraj nemški zunanji minister dr. Stresemann predavanje o nemški zunanji politiki pred Nobelovo komisijo za razdelitev nagrad. Splošno se sodi, da bo dr. Stresemann dobil Nobelovo mirovno nagrado za l. 1927.

Prazniki jugoslovenskega Sokolstva

Krasen potek V. pokrajinskega zleta JSS. — Ponovitev nepozabnih slik iz vsesokolskih dni 1922. — Zgodovinski dan sokolskega Tabora. — Sokolska armada med desetstisoči po ljubljanskih ulicah. — Vzorni javni nastopi.

Peti pokrajinski zlet jugoslovenskega Sokolstva je minil. Obnovil nam je v manjšem obsegu divne in mogočne slike iz nepozabnih vsesokolskih dni 1. 1922, pokazal je zopet veliko notranjo in zunanjo silo naše največje in najvažnejše narodne organizacije. Ljubljana, zibelka in še danes centrala jugoslovenskega Sokolstva, je te dni zopet pozdravila in bratsko sprejela sokolske čete iz vse Jugoslavije, pozdravila pa z njimi v svoji sredi tudi voditelje češkoslovaškega, poljskega in ruskega Sokolstva, tako da je bil ljubljanski zlet mnogo pomembnejši kakor so običajni pokrajinski zleti.

Dvojno važen je bil sokolski zlet za ljubljansko Sokolstvo, ki je včeraj slovesno prevzelo in otvorilo največji in najlepši jugoslovenski sokolski dom, ponosno palačo na Taboru. Morda še bolj od vseh drugih mogočnih prireditelj je ta svečanost pričala o sili sokolske misli in sokolske volje, ki sta v težkih povojnih letih premagala ogromne ovire in si v Taboru postavila najlepši spomenik.

Udeležba Sokolstva na ljubljanskem zletu je bila lepa že po številu, še bolj učinkujoča pa po svoji kvaliteti. Ni sokolske župe v državi, ki ne bi bila zastopana po večjem ali manjšem številu svojega članstva. In tako smo zopet srečavali v bratski družbi Sokole iz Solike, iz Južne Srbije, Šumadije, Vojvodine, Dalmacije in Hercegovine z brati in sestrami iz Hrvatske in Slovenije. Pokazalo se je vnovič, da je naše Sokolstvo samo ena velika družina, ki jo prevečajo isti motivi v Skoplju kakor v Ljubljani, v Subotici in Beogradu, kakor v Zagrebu in Sušaku, v Splitu, Dubrovniku in Mostaru kakor v Celju in Mariboru. Ta močna sokolska rodbina nam je v utehu v današnjih žalostnih časih, saj nam jamči, da so v vseh naših pokrajinah mladi, zdravi ljudje, ki nam hočejo priboriti lepšo bodočnost in nam jo tudi bodo. To dejstvo je bilo, ki nas je vse navdajalo z zadoščenjem, ko smo gledali to pestro in vendar tako enotno sokolsko armado na ljubljanskih ulicah.

Tudi na zunanjo sokolski dnevi potekali v najlepšem redu in nad vse veličastno. Vreme je bilo ugodno, da si boljše ne bi mogli želeli, vsi sokolski nastopi so bili prave manifestacije trdne volje, krepke discipline in smotrenega dela. Težko bi bilo podčrtavati posamezne dele iz obširnega programa, nemogoče dati temu ali onemu prednost pred drugimi. Stopnjevali so se od živahnega vrvenja prihajajočih sokolskih čet in težkih tekmovalni do mogočne povorke po ljubljanskih ulicah in nepozabne manifestacije ob otvoritvi Tabora ter dosegli svoj višek z včerašnjo javno telovadbo v Tivoliju. Zadovoljni so se sinoči in se danes razhajajo udeleženci na svoje domove, z radostjo in hvaležnostjo se bo spominjala sokolskih dni naša Ljubljana, ki je sprejela Sokolstvo s cvetjem in zastavami in z odprtim slovenskim srcem.

Sokolske čete prihajajo

Ze v nedeljo so začeli prihajati prvi Sokoli in Sokolice, zlasti iz oddaljenih krajev Jugoslavije. Bili so to večinoma sokolski voditelji ter člani in članice, ki so se udeležili tekmovalnega sokolskega Saveza. V večjih množicah so dohajali udeleženci ljubljanskega pokrajinskega zleta v ponedeljek in torek. Vsi vlaki so bili polni in stanovanjski odsek na glavnem kolodvoru je imel dela nad glavo, da je razvrstil člane, članice in naraščaj na stanovanja. Delo je bilo tembol težavno, ker so mnoge župe in zlasti oddaljeneje poslale celo večje število članstva, kakor so ga bile najvile. Kljub temu je sokolski stanovanjski odsek pod vodstvom br. Šibenika in Miškega opravil svoje delo vzorno in namestil vse udeležence skromno sicer, a v splošno zadovoljstvo. Zasila prenočišča so bila pripravljena večinoma v raznih šolah. Za naraščaj je bila preskrbljena tudi skupna prehrana v Domovini in Akademskem kolegiju, člani in članice pa so se svobodno razvrstili po raznih ljubljanskih gostilnah, ki so se potrudile za točno, zdravo in ceneno postrežbo.

Ljubljana je bila te dni vsa slavnostna. Skoro z vseh hiš so vihrale zastave, mnoga okna so bila okrašena z malimi prapori. V živahno ulično vrvenje so se v vedno večjem številu mešali simpatični kroji članstva in naraščaja, od časa do časa je prihajal s kolodvora sprevod z novimi gosti z zastavami in godbami. Sokoli in Sokolice, ki niso bili zaposleni pri tekmah in skušnjah, so si ogledovali mesto, obiskovali muzej, Tivoli in Grad. Sokolska društva iz Slovenije in Hrvatske so prispela v večjih množicah večinoma v torek zvečer in deloma celo šele včeraj zjutraj.

Vse te dni je vladalo izredno živahno življenje na Taboru, kjer so si zunanji udeleženci ogledovali in občudovali novo pomembno sokolsko stavbo, in na sokolskem telovadišču v Tivoliju, kjer so se vršile razne sokolske tekme in kjer so prihajajoči oddelki takoj po svoji nastanitvi imeli še zadnje skušnje za javne nastope. Po odredbi Sokolskega Saveza so se smele na telovadišču točiti le brezalkoholne pijače.

Telovadne in lahkoatletске tekme

V ponedeljek zgodaj zjutraj so se začele na Taboru tekme članov in članic za prvenstvo JSS. Trajale so ves dan. O njihovih izidih so listi že poročali. Člani so tekmovali v vajah, ki so predpisane za prihodnje leto olimpijadi v Amsterdamu. Med 14 tekmovalci iz Ljubljane, Celja, Zagreba in Sušaka si je priboril, kakor se je splošno pričakovalo, prvo mesto br. Primožič, drugo br. Malej (oba Sokol I.), sledili pa so jima Gregorka (Ljubljana), Jeras (Ljubljana), Poljsak (Celje) itd.

Članice je tekmovalo 29, med katerimi si je izvojevala prvenstvo S. Ganglova iz Metlike. Sledili sta ji Celjanka Lojkova in Križničeva, kar je najboljši dokaz, kako resno in smoteno goje telovadbo članice tudi izvenljubljanske društva.

V torek so se ves dan vršile lahkoatletске tekme in tekme društvenih, odnosno župnih osmeric v prostih vajah. Obojne tekme so prinesle prav razveseljive rezultate, ki jih objavljamo na drugem mestu.

Slovenske manifestacije

V ponedeljek dopoldne se je vršila odbojna seja JSS, tekmo popoldne pa se je in posvetovanju raznih sokolskih funkcionarjev. Popoldne je Sokolstvo na glavnem kolodvoru sprejelo in v povorki spremljalo v mesto močno delegacijo češkoslovaškega Sokolstva s podstarostom br. Stepanekom na čelu. Zvečer se je vršil v ponedeljek v nabito polni taborski dvorani pozdravni večer domačin in slovenskim gostom. Sodelovala je godba Dravske divizije ter skoro vsi napredni ljubljanski pevski zbori. Govori voditeljev slovenskih sokolskih organizacij, Poljaka Zamojskega, Čeha Stepaneka in Rusa Verguna, so izzvali viharne slovenske manifestacije in dali privedi izredno velik pomen in lepo obeležje.

V torek, na Vidov dan, so delegati slovenskega Sokolstva v spremstvu starešinstva JSS prisostvovali veliki vojaški paradi pri Zaloгу, tekmo dopoldne pa so nato obiskali grob nepozabnega I. staroste JSS dr. Oražna in položili nanj lepe vence. V imenu poljskega Sokolstva in vsega poljskega naroda je grof Zamojski položil venec tudi na grob z našo literaturo in narodno zgodovino tako tesno združenega Poljaka Emila Korytky in pred spomenik njegovega prijatelja, našega velikega Prešerna.

Opoldne je bil svečan sprejem na mestnem magistratu. Starosta JSS br. Gangl se je v prisrčnih besedah zahvalil mestni občini za izkazano naklonjenost in gostoljubje, narkar je vladni komisar g. Anton Mencinger pozdravil odlične goste iz Poljske. Češkoslovaške in Rusije. Nato so si ogledali goste iz ljubljanskega Grada in mesta. Kjerkoli so se pojavili, povsod so bili iskreno pozdravljeni.

Javna telovadba na Taboru

Sokol I. je v pozdrav svojim gostom in v dokaz, da je vreden njihovega zaupanja, priredil v torek popoldne na Taboru javno telovadbo, ki je bila obenem prva večja prireditev pokrajinskega zleta. Pred 3000 do 4000 gledalci so nastopili vsi društveni oddelki s prostimi in deloma tudi orodnimi vajami. Pokazali so, da ima Sokol I. veliko življensko silo, ki jamči za njegovo bodočnost in za prospeh Tabora. Gledalci, med katerimi so bili poleg slovenskih gostov tudi najvišji predstavniki naših oblasti in zastopniki prijateljskih držav, so kvitirali vse nastope z burnimi aplavzi. Kot gosti so

ruski Sokoli izvajali efektne vaje s suličami, zagrebške Sokolice vaje s snežnimi kepami, sušaški naraščaj vaje z vesli, oddelek članov in članic s Sušaka pa ljubko sestavljeno telovadno kompozicijo na narodne motive. Kakor ob vsakem svojem nastopu je bilo tudi v torek viharno aklamirano naše vojaštvo, ki je nastopilo z vajami s puškami.

Po telovadbi je sokolska zabava združila vso veliko sokolsko rodbino v živahnem, ogromnem prijateljskem krogu na telovadišču in v vseh prostorih Tabora.

Slavnostni sprevod

Ko je včeraj zjutraj poletno solnce razpršilo jutranjo meglo in razpršilo tudi bojazni, da bi moglo slabo vreme ovirati prireditev glavnega zletnega dne, so zadonele po mestnih ulicah koračnice sokolskih godb, ki so priredile budnico in spremstvu velikega števila Sokolstva in drugega občinstva. Vse mesto je oživel, sokolski oddelki so se zbirali in odhajali v sprevedih v Tivoli, kjer so se vršile glavne skušnje za popoldanski nastop. Drugi oddelki so prihajali z godbami in zastavami na Bleiweisovo cesto in se med Narodnim domom in licejem uvrščali v sprevod. Po končanih skušnjah so se jim pridružili telovadci in telovadke, vso Aleksandrovo cesto pa je napolnilo občinstvo, ki je s simpatijami in z veseljem uživalo to pestro sokolsko vrvenje.

Točno ob 3.30 na 11, kakor je bilo določeno, je dal načelnik JSS dr. Murnik povelje za pohod. In v vzornem redu se je začela pomikati velika sokolska armada. Za sokolsko fanfaro je šel močan oddelek sokolske konjenice, nato za godbo Dravske divizije predstavniki slovenskih sokolskih zvez, bratje Gangl, Stepanek, Zamojski in Vergun, starešinstvo JSS, župni staroste, slovanski gostje, Poljaki, Čehoslovaki in Rusi in za njimi tehnični odbor JSS in vodstvo zleta. Za peštrim gozdičem 50 sokolskih praporov so se nato v dolgih vrstah razvrstile domače sokolske župe, med njimi močan oddelek vojaštva. Deca in naraščaj se spreveda nista udeležila, ampak odšla naravnost na Tabor. V sprevedu je bilo okrog 2000 članov in članic, zaključila pa ga je lepa, izredno živa skupina narodnih noš.

Po Aleksandrovi cesti, Prešernovi ulici, na Marjinem trgu in Mestnem trgu ter po vseh ulicah, po katerih je šel sprevod na Tabor, so tvorili desetstisoči gledalcev pešter špalir in prirejali Sokolstvu, zlasti še slovenskim gostom in vojaštvu, neprestane viharne ovacije, jih obsipali s cvetjem, pozdravljali z robcami in klobuki.

Otvoritev Tabora

Obsevane od žarkega poletnega solnca so se stinile sokolske čete na taborskem letnem telovadišču pred slavnostno okrašenim sokolskim domom. S kraljevim zastopnikom generalom Vukovičem na čelu so se zbrali sokolski voditelji na balkonu, tribuno so zasedli predstavniki oblasti, prijateljskih držav, raznih narodnih korporacij in drugi gostje, obe strani pa napolnili tisoči občinstva. Od zunaj je bil Tabor oblegan od velikih množic, ki niso mogle več na telovadišče.

(Dalje na 2. strani.)

Borzna poročila

LJUBLJANSKA BORZA.

Effekti: investicijsko posojilo 84.50, Vojna škoda 342, 343, Zadolžnice Kranjske dež. banke 20, 22, Zastavni listi Kranjske dež. banke 20, 22, Celjska posojilnica 195, 197, Ljubljanska kreditna 150, Merkantilna Kočevje 98, 100, 98, Praštediona 850, Kreditni zaveš 160, 170, Vevče 138, Stavbna družba 55, 65, »Sešir« 104.

ZAGREBSKA BORZA.

Effekti: Invest. pos. 1921 84—84.50, Ratna šteta 342—342 in črti, Ljubljanska kreditna 155, Hipotekarna banka 58 in pol do 59, Jugobanka 90.93, Trboveljska 460 do 470, Union, paromlin 300—310, Vevče 138 do 142.50, Agraria 49—50.5.

Deviz. Dunaj 799.94 — 802.94, Berlin 13.485 — 13.515, Italija 312.13 — 314.13, London 276.— — 276.80, Newyork ček 56.70 — 56.90, Pariz 221.93 — 223.98, Praga 168.20 — 169.—, Curih 10.985 — 10.985.

INOZEMSKE BORZE.

— Curih: Beograd 9.13, Pariz 20.34, Newyork 519.50, London 25.2275, Milan 28.68, Praga 15.38, Dunaj 73.12.

— Trst: Beograd 31.81, London 87.90, Curih 344.20.

Parada ljubljanske garnizije

Vojstvo ljubljanske garnizije je proslavilo Vidov dan v torek ob 8. zjutraj na vojaškem vežbališču pri Dev. Mariji v Polju, kjer so se zbrali tudi predstavniki civilnih oblasti. Navzoči so bili veliki župan dr. Vodopivec, vladni komisar mestne občine g. Mencinger, mag. ravnatelj dr. Zarnik, francoski konzul g. Richard, zastopnik češkoslovaškega konzulata, belgijski konzul g. Dular, portugalski konzul g. Strucelj, italijanski konzul g. markiz Gavotti in več odličnih predstavnikov naše javnosti. Najprej se je vršila pravoslavna, katoliška in muslimanska služba božja, na kar je imel poveljnik 40. triglavskega pešpolka polkovnik Korais na zbrano vojaštvo lep spominski nagovor, v katerem se je spominjal junakov, ki so padli za svobodo in uveljavljanje našega naroda, ter pozval vojake, naj ostanejo vedno zvesti domovini in njenemu vrhovnemu predstavniku kralju Aleksandru Prvem. Na njegov poziv so zaklicali vojak padlim za svobodo trikratni: »Slava!«. Nato se je vršila pred gosti parada, ki je pokazala vso discipliniranost in vzorno organizacijo naše narodne vojske. Komandanta dravske divizije generala Kalafatoviča, ki se mudi že delj časa v inozemstvu, je zastopal brigadni general g. Vučkovič, pred katerim je defilirala najprej 10. pešpolk, za njim pa 16. artiljerijski polk z gorskimi in poljskimi topovi. Po defiliranju so predstavniki tujih držav in civilnih oblasti izrazili brigadirju g. Vučkoviču priznanje na vzorni disciplini in izborni opremi vojaških enot ter se mu zahvalili za izredno ljubeznjivost, ki jo kažejo vojaški krogi ob vsaki priložnosti napram civilnim oblastem in civilnemu prebivalstvu.

Zora vstaja dela se dan, ker Radion pere sam!

RAZUMNA MICA

Razumna Mica uživa svoje življenje. Ne muči se z žehtanjem ali krtačenjem, za njo dela Radion. Radion sam? Ja!

Perite tako:

»Raztopite Radion v mrzli vodi, denite poprej namočeno perilo v to raztopino, kuhajte 20 minut, nato pa izplahnite!«

Perilo je čisto in snežno belo! Drgniti in krtačiti je nepotrebno, ker perilo in rokam samo škodi in — se postane mogoče lepši od tega?

Radion, idealno pralno sredstvo varuje perilo!

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 30. junija 1927.

Napredovanja in vpokojitve v naši vojski. Na Vidov dan je bil podpisani ukaz, s katerim so napredovali: za generalstabežnega polkovnika podpolkovnik Lev Rupnik, v pehoti za majorje kapetani I. klase: Viktor Hengel, Ljudevit Kamenar, Josip Valci, Vladimir Bošnjak in Franjo Lukac; za kapetana I. klase kapetan II. klase Karel Braut in Ivan Pristov, za kapetana II. klase poročniki: Josip Apšac, Josip Bastjančič, Josip Solc, Ignac Tanko in Lavoslav Zagar; v artiljeriji za majorja kapetana I. klase Stanko Babič in Stefan Lavrič, za kapetana I. klase kapetan II. klase Janko Hraš; v inženirski stroki za kapetana I. klase kapetan II. klase Franjo Remec, za poročnika podporočnika Oskar Ključec in Robert Murko; v zrakoplovstvu za kapetana I. klase kapetana II. klase Vekoslav Naglič in Oskar Umek, za kapetana II. klase poročnika Oskar Vidal in Milan Dir; v ekonomski stroki za administrativnega kapetana I. klase kapetan II. klase Ivan Janc, za administrativnega kapetana II. klase poročnik Milan Globočnik, za administrativnega poročnika podporočnik Janko Kranjc, Janko Bireš in Vekoslav Zelenko; v inženirski — tehnični stroki: za adm. poročnika dr. Josip Novak; v sanitetni stroki za sanitetnega kapetana II. klase poročnik dr. Ljudevit Deržec; v sodni stroki za administrativnega kapetana II. klase poročnik Matej Koh; v veterinarski stroki podpolkovnik Ivan Grom; v mornarici za poročnika vojnega broda II. klase poročnik fregate Milan Reman, za ekonom. kapetana II. klase poročnik fregate Radivoj Fink, za adm. kapetana II. klase poročnik Valentin Kumpar, za teh. poslovođe III. klase poslovođe IV. klase Viktor Petrič in Franjo Pibernik, za poročnike korvete absolventi pomorske vojne akademije Otmar Krepelj, Franjo Rauš, Vladislav Kandare in Jože Kravac, za strokovnega poročnika podporočnik Franjo Ogrižek, za inženirja — kapetana II. klase poročnik Anton Olšak, za mornariško — tehnične poročnike vodje strojne skupine Anton Bremen, Janko Gustin in Rafael Perkanc. Vpokojena sta peh. polkovnik Josip Borko in podpolkovnik Josip Novak.

— Iz državne službe. Imenovani so: za kemika pri glavni carinarnici v Skopliju vpokojeni kemik Andrej Grošelj, za svetnika pri finančni prkuraturi v Ljubljani tajnik dr. Jože Vidmar, za inspektorja finančne kontrole v Murski Soboti podinspektor Martin Potočnik, za inspektorja finančne kontrole v Prevaljah podinspektor Ivan Čretnik, za inspektorja finančne kontrole v Banjaluki podinspektor finančne kontrole v Ljubljani Dušan Vlatičič, za inspektorja finančne kontrole v Celju podinspektor finančne kontrole v Skopliju Anton Muc.

— Iz sodne službe. Vpokojena sta jetniški paznik pri dež. sodišču v Ljubljani Leopold Fagan in višji paznik pri moški kaznilnici v Mariboru Franc Urek.

— Razpisana zdravniška služba. Veliki župan mariborske oblasti razpisuje mesto okrožnega zdravnika za zdravstveno okrožje Lutomer s sedežem v Lutomeru. Prošnje je treba vložiti najkasneje do 31. julija.

— Prenos lekarniške koncesije. Po odloku ministrstva za narodno zdravje se prenese koncesija in osebna pravica za lekarno »Pri zamorcu — Molitorjevi dediči« v Ptuj za imena Molitorjevi dediči na ime kupca mag. pharm. Rudolfa Molitorja v Ptuj.

— Razpisane sodne službe. Predsedništvo višjega deželnega sodišča v Ljubljani razpisuje v svojem okolišču 4 mesta pisarniških pripravnikov. Prošnje je treba vložiti najkasneje do 31. julija.

— Nalezljive bolezni v ljubljanski in mariborski oblasti. Od 8. do 14. junija je bilo v ljubljanski oblasti 12 slučajev tifuznih bolezni, 20 škrlatinke, 7 ošpic, 11 davice, 19 dušilnega kašlja, 7 šena, 2 vrančnega

prisada, 1 dremavice, 2 griže in 1 nalezljivega vnetja možganov. V mariborski oblasti je bilo od 15. do 21. t. m. 39 slučajev tifuznih bolezni, 70 škrlatinke, 51 ošpic, 14 davice, 13 dušilnega kašlja, 7 šena in 3 vrančnega prisada.

— Živalske kužne bolezni v ljubljanski oblasti. Od 13. do 19. t. m. je bilo v ljubljanski oblasti 53 slučajev svinjske kuge, 14 svinjske rdečice in 4 konjskih garij.

— Za mrtve proglašeni. Okrožno sodišče v Celju je uvelodilo postopanje, da se proglašajo za mrtve sledeči pogrešanci: Franc Cesar, posestnik v Socki, Alojzij Per in Leopold Per, rudarja v Trbovljah, Franc Kunej, rudar v Pelkumu, Jernej Stres, delavec pri Sv. Mohorju, Alojzij Obreza, posestnik v Gorici, občina Vel. Pirešica, Anton Majoranc, delavec v Brozinski vasi, Franc Razpotnik, rudar v Grizah, Josip Hajnšek, posestnikov sin v Spodnjem Gaberniku, in Alojzij Juhart, delavec v Veseniku. Vsi so odšli začetkom svetovne vojne k vojakom, pa se doslej niso vrnil, niti javili.

— Nov podjetje. Trgovinski minister je dovolil, da smeta ustanoviti Vincenc Jurij Thurn — Valsas — sina in Kreditni zavod za trgovino in industrijo v Ljubljani delniško družbo pod imenom »Fabrika čelika Djordja grofa Thurnskog v Ravnah, dioničarsko društvo« s sedežem v Ravnah — Guštanju. Osnovna delniška glavnica znaša 14 milijonov dinarjev, razdeljenih na 140.000 delnic po 100 Din, ki se glase na imetnika. Ta glavnica se lahko zviša po sklepu občnega zbora za 20 milijonov dinarjev.

— Izenačenje davka na ročno delo. V direkcoji davkov pripravljajo uredbu o izenačenju davka na ročno delo za vsa država. Uredba se nanaša na osnutek finančnega zakona za leto 1927-28.

— Carinjenje gasilskih brizgaln. Finančni minister je izdal carinarnicam navodila, kako morajo v bodoče cariniti gasilske brizgalne in katere brizgalne je smatrati vporabne za gašenje.

— Poplavljeni bodo oproščeni davkov. Na temelju finančnega zakona za leto 1927-28, morajo vložiti davkoplačevalci, ki so bili leta 1925, in 1926. prizadeti po poplavi, na pristojno finančno upravo prošnje glede oprostitve od davkov. Davkoplačevalci se lahko proti sklepu finančne uprave pritožijo.

— Profitobačni kongres. Od 2.—5. julija se vrši v Pragi profitobačni kongres; je Jugoslavije se po možnosti udeležijo kongresa Djordje Stajić, inspektor min. soc. politike v poklju.

— Iz Novega mesta. Moška in ženska podružnica Ciril — Metodove družbe za Novo mesto in okolico sta sklenili posvetiti dneve 3., 4. in 5. julija spominu sv. Cirila in Metoda. Ženska podružnica priredi v nedeljo dne 3. julija cvetlični dan, moška pa v ponedeljek, to je na večer pred praznikom blagovestnikov, kresni večer s petjem na glavnem trgu. Pri tej priložnosti bodo predlagali razglednice in razne druge malenkosti v prid C. in M. družbe. — Podružnica apelirata na cenjeno občinstvo, da se te proslave udeležijo v čim večjem številu in priporame po možnosti do lepega moralnega in gmojnega uspeha tega večera. — Cenjeno občinstvo naj vpoštevata, da se za prekoročno družbo sv. Cirila in Metoda v razmerju z drugimi društvi najmanj žrtvuje ter da se v ta namen občinstvo zelo redko nadleguje.

— Skavit! Zadnji sestanek pred odhodom na Krk je v petek dne 1. julija ob 10. na realki. Udeleženci plačajo 341 Din za štiri tedne z vožnjo tja in nazaj za vlak in parnik. Bodite pripravljeni!

— Nov način pranja. Namočeno perilo, pa ga 20 minut kuhaj v raztopini »Radiona«, potem izperj in osuši. — Pranje ni več težko delo, temveč zabava.

ITO — zobna pasta najboljša

— Kristof-Buvar: Dospelo krasno bueza.

Iz Ljubljane

—lj Gosp. veliki župan dr. Vodopivec je jutri v petek odsoten in ne bo sprejemal strank.

—lj Proslava Vidovega dne v Ljubljani. Ljubljana je dostojno proslavila Vidov dan. Prodajalne so bile sicer po večini odprte, delo je počivalo v nekaterih obratih in po vseh državnih uradih. Mesto je bilo okrašeno z državnimi in narodnimi zastavami. Ob 10.30 dopoldne je bil v stolnici svečan »requiem«, ki ga je celebriral škof dr. Anton B. Jeglič ob asistenci duhovščine. Cerkevni svečanosti so prisostvovali brigadni general Aleksander Vučkovič, ki je zastopal odsotnega komandanta dravske divizije generala Kalafatoviča, veliki župan dr. Vodopivec, vladni komisar ljubljanske mestne občine Anton Mencinger, zastopniki civilnih in vojaških uradov, kakor tudi predstavniki vseh važnih kulturnih, gospodarskih in drugih korporacij. Po vseh ljubljanskih šolah se je Vidov dan proslavil z igrami in drugimi. Vidovemu dnevu primernimi šolskimi prireditvami. V evangelijski cerkvi je proslavila evangelijska cerkevna občina Vidov dan na patrijotičen način. Navzoči so bili zastopniki civilnih in vojaških oblasti, kakor tudi zastopniki šolstva in drugih korporacij. Pastor je imel prav lep patrijotični govor, v katerem se je spominjal našega kralja kot pravičnega in modernega vladarja, ki vlada nad svojimi podaniki po zakonu in pravično, ne glede na narodnost in vero.

—lj Odlični gostje v Ljubljani. Prilikom otvoritve letošnjega mednarodnega vzorčnega velesejma pridejo v Ljubljano številni najodličnejši tu- in inozemski gosti. Za časa velesejma t. j. do 11. julija pa najmanj 30.000 zastopnikov pridobitnega sveta in drugih postnikov velesejma. Vljudno naprosamo cenjeno ljubljansko občinstvo, da naj bo napram gostom najpriaznejše da praktično dokažemo poznano pristno slovansko gostoljubnost.

—lj Prestolonaslednik na abstinentskem kongresu Beogradska »Politika« poroča, da prispe najbrž na abstinentski kongres v Ljubljani prestolonaslednik Peter.

—lj Praznovanje Vidovega dne. Iz krogov občinstva nam pišejo: Iz Zagreba in Beograda na pokrajinski zlet dospeli gostje so kritizirali okolnost, da so bile na Vidov dan skoraj vse trgovine odprte, dočim so bile v Zagrebu in Beogradu ves dan zaprte, kjer je sploh delo počivalo. Zlasti Zagrebčani so si privoščili ironične opazke o naših trgovcih. Nekateri so se izgovarjali, da je gremij trgovcev odredil, naj bodo trgovine odprte, dočim pri gremiju to odločno zanikajo. Odredba glede trgovin je prišla od velikega župana in zato trgovce ne zade nobena krivda.

—lj Zletni odbor za V. pokrajinski zlet naproša vse dobavitelje, da predložijo vse svoje račune in obračune v svrhu pospešene zaključitve vseh zletnih računov čim prej, vsaj pa do torka 5. julija. Vsi računi naj se naslovijo na zletni odbor Tabor. Istočasno pozivljamo vse odseke, da likvidirajo svoje delo in vse brez zadrževanja vzpostavijo v poprejšnje stanje. Zletni odbor.

—lj Nov ženski poklic. V četrtek dne 30. t. m. ob 8. zvečer bo predavala g. dr. Simenc, razvatalica šole za sestre pomočnice v zdravstvu, o organizaciji in namenu šole, ki jo vodi. K predavanju vabimo zlasti vse starše, ki imajo nezaposlene hčerke od 18. do 35. leta. Predavanje bo v realni v fizikalni dvorani.

—lj Izgubljeno. Včeraj ob 16. do 17. se je izgubil briljantni uhan ob trg. Urbanc po Wolfovi ulici do trgovine Sevrč v Zidovski ulici. Pošten najditelj naj ga odda proti nagradi v trgovini Fr. Ks. Souvan na Mestnem trgu. 533n

—lj Srebrno težko dozo sem izgubil v nedeljo na letalskem mitingu v Dev. Mar. v Polju. Najditelj naj jo izroči v oglašnem oddelku »Slov. Naroda« proti nagradi 300 dinarjev. 534n

—lj Oblastno središče trezne mladine kot kongresni odbor naznanja cenl. občinstvu, da v soboto ob 21. uri na pozdravni

čajanki sodelujeta: članica društva »treznost« gđč. Marn in iz posebne prijaznosti konservatoristka gđč. Novakovič. Gđč. Marnova poje Lajovecve: »Bujne vetre« in Volaričeve »Biser«, gđč. Novakovič igra na klavirju Suk-ovo »Pomlad«.

—lj Prodaja orožja. Dne 15. julija 1927 ob 9. uri se bo prodajalo v porotni dvorani deželnega sodišča v Ljubljani zapadlo orožje in sicer samo zdražiteliem, ki so v posesti orožnega lista.

—lj Gozdovnik! V petek 1. julija ob 2. uri popoldne sestanek v Narodnem domu, pritličje, desno. Pridite vsi in točno! Razgovor o taborenju in udeležbi pri kongresu Saveza trezvene mladosti. Nai nihče ne manjka! — Beli Srnjak.

—lj Mobilna antialkoholna razstava antialkoholne šole pri mestnem središču, obsegajoča preko 50 slik, bo otvorjena na realki v soboto, 2. julija ob 11.—16. ure, v nedeljo 3. julija ob 14.—16. ure in ponedeljek dne 4. julija ob 10.—13. ure.

—lj Oblastno središče trezne mladine v Ljubljani naznanja vsemu občinstvu, da posluje od 1. julija kongresna pisarna trezne mladine v Akademskem kolegiju — Kolodvorska — telefon št. 2587. Poslovanje se vrši 1. julija od 9.—12. in od 15.—18. ure, 2. julija od 9.—16. ure, 3. julija od 7. do 9. ure in od 14.—16. ure, 4. julija pa od 7.—9. ure, od 11.—15. in 18.—20.

—lj Kavarna »Leon«. Kolodvorska ulica 29 sprejme za časa velesejma t. j. od 2.—11. julija Jazzband — ali orkester, plačilo po dogovoru. 535-n

—lj Vse občinstvo in prijatelje abstinentskega pokreta kakor tudi vse abstinente vabimo, da se v soboto ob 10. uri predpoldne udeležijo sprejema abstinentsov in gostov, ki pridejo na kongres trezne mladine. Z beogradskega vlakom se pričakuje okoli 700 gostov.

—lj Dr. Pavel Kanc, zdravnik, Tržaška c. 45, ne ordinira do 9. julija.

—lj Vreme. Včeraj in danes je vreme lepo. Ob 7. zjutraj je barometer kazal 763,5, termometer +14° C. opoldne barometer 762, termometer +28° C.

—lj Poskušani samomor. Težka je živeti med strankami, ki se prepirajo. V neki hiši v Spodnji Šiški stanuje mlada samska gospodinja Marija S. s svojim 11letnim sinom in vodi obenem gospodinstvo nekemu trgovskemu potniku. Mlada Marija ni v dobrih odnosih z neko drugo stranko, ki jo zato ob vsaki priložnosti zbadajo in psuje. Tudi včeraj okoli 11.30 dopoldne je stranka Mariji očitala na nečeden način razmerje s trgovskim potnikom. Ta očitek je Marijo tako razburil, da je pograbila steklenico lizola ter napravila večji požarek. To je videl njen sinček Ernest ter mater izbil iz rok steklenico. Mati se je začela zvijati v krčih. Poklicali so reševalno postajo, ki je s rešilnim avtom odpeljala gospodinjino v javno bolnico, kjer so ji izprali želodec.

—lj Pobeg od doma. Zadnji čas se pojavlja med mladno prava manjša za beg od doma. Vzroki so najrazličnejši. Že od 22. junija t. l. pogrešajo 17-letnega Andreja S., ki stanuje pri svojih starših na Gmajni. Deček je srednje velik in oblečen v delavsko obleko. — Na vsak način je hotela takoj ob zaključku šolskega leta na počitnice dijakinja IV. razreda realne gimnazije Vladislava K., kljub temu, da so ji roditelji branili. Na Vidov dan proti večeru je Vladka pobrala svoje obleke, plašč, nekaj perila in druge malenkosti ter izginila od doma. Kam je odšla, roditeljem ni znano. Najbrže je šla s kakšno dijaško družbo na potovanje, ker je vzela seboj sprječevalo in dijaško legitimacijo.

—lj Nenadna smrt. Pred javno bolnico se je včeraj popoldne ustavil avtomobil, ki je pripeljal v spremstvu staršev posestnika Ignaca Marinčeta in njegove žene Franciške težko bolno 14 letno hčerko Julijano iz Peškovca pri Rovtavih, srez Logatec. Ko so jo hoteli spraviti v bolnico, so službojoči organi sprejem odklonili, ker so ugotovili, da je deklica že mrtva. Med vožnjo je umrla na težkem vnetju slepiča in trebušne mrene. Zdravnika dr. Praprotnikova je izdala mrtvaški list, na kar je policija dovolila, da so roditelji mrtvo hčerko od-

peljali domov, kjer jo pokopljejo na domačem pokopališču.

—lj Drobilj policijske kronike. Ljubljana postaja solidno mesto, tako govori policijska kronika. Oba praznika ni bilo nikakega izrednega kriminalnega dogodka, niti izredov po ulicah. Povsod je vladal mir. Od ponedeljka do danes zjutraj je policija prišla in zaprla osem oseb, večeraj samo dve radi malenkostnih prestopkov. Vse dni je bila prijavljena samo malenkostna tatvina perila. Tatovi so mirovali. Tudi pomočniki niso imeli nikakih sitnosti s policijskimi stražniki. Prijavljena sta dva slučaja pasjega ugriza in trije vozniki radi cestnopolicijskega reda.

Iz Celja

—c Vidov dan se je v Celju proslavil s slovesno zadušnico, katero je ob 9. uri opravil v farni cerkvi opat g. Peter Jurak. Tudi v pravoslavni kapeli in evangelijski cerkvi so se vršile službe božje. Trgovine so bile zaprte le med službo božjo. Mesto je bilo v zastavah.

—c Odlikovana sta bila z redom Sv. Save 4. stopnje g. prof. Anton Cestnik in g. Martin Mastnak na realni gimnaziji.

—c Smrtna kosa. Na Krekovem trgu je umrla 27. t. m. ga. Hermina Jicha, soproga kavararja g. Jiche, v 56. letu starosti. — V javni bolnici pa je umrl 26. t. m. g. Ivan Ivanšek, višji pisarniški predstojnik pri okrožnem sodišču v Celju, v 60. letu starosti. N. v. m.p.

—c Kakor oreh debela toča je padala v soboto popoldne po celjski okolici. Ker je padala med dežjem, ni napravila posebne škode.

—c Najlepše črešnje so prišle te dni na celjski trg. Dobe se po 3 Din liter ali 6 Din kilogram. Na razpolago jih je dovolj.

Iz Maribora

—m Proslava Vidovega dne v Mariboru, ki je bila združena z odkritjem spomenika padlim vojakom bivšega mariborskega pešpolka, je bila letos posebno svečana. Po internih svečanostih na poednih šolskih zavodih, ki so s tem obenem zaključili šolsko leto, so se začele množice pomikati proti vojašnici vojvode Mišiča, kjer se je ob 11. uri izvršilo slovesno odkritje spomenika ob navzočnosti zastopnikov oblasti in mesta ter številnega občinstva. Spomenik je odkril komandant mesta general Spasić, patrijotične govore na so imeli tudi vsi ostali govorniki, zastopniki Sokola, Orjuna, invalidov itd. Posebno pozornost je vzbudil govor prvega mariborskega komandanta generala Maistra, ki je izrazil vihar navdušenja. Bila je res lepa spominška svečanost in patrijotična manifestacija. Trgovine so bile ves dopoldne zaprte.

—m V napačen avto je vstopila včeraj neka kmetica iz ptujske okolice. Hotela se je s ptujskim avtobusom vrniti domov, pa je pomotoma vstopila v mestni avtobus, ki vozi na progi proti Celju. Pomoto je opazila šele, ko je bila že precej daleč izven mesta na Teznu, ko je zahtevala vozni listek. Ker v svoji razburjenosti ni počakala, da bi se avtobus ustavil, je skočila iz vozečega avtomobila ter padla kakor je dolga in široka na trdo cesto. K sreči je odnesla le nekaj lažjih prask. Bilo pa bi vsekakor nemogoče, da bi občina poskrbela za primerne orijentacijske tabele, da bi se take pomote v bodoče preprečile ali pa naj bi sprevodniki pred odhodom vsakega avtobusa glasno in razločno objavili, v katero smer gre avtobus.

—m Povišanje najemnine. Mariborski hišni posestniki so pričeli akcijo za doseg sporazuma s stanovanjskimi najemniki glede povišanja najemnine po 1. novembru 1927. Nekateri so ostali tudi v bodoče v svojih zahtevah zmerni, drugi pa zahtevajo za mariborske razmere pretirano visoke najemnine. Bilo bi vsekakor umestno, da se Društvo hišnih posestnikov dogovori z društvom stanovanjskih najemnikov, da bi se določila nekaka enotna mera za najemnine, da se na ta način izogne večjim perturbacijam.

Usodni avtomobil nadvojvode Ferdinanda

Rdeči avto romal iz rok v roke. — Nihče ni imel z njim sreče. Po nešteti karambolih se je razbil.

Dunajski «Neues Wiener Journal» prinaša zanimiv članek o usodnem rdečem avtomobilu, na katerem sta bila ustreljena nadvojvoda Fran Ferdinand in njegova žena Zofija. O rdečem avtomobilu danes ni več sledu, toda zgodovina nesrečnega voza je nenavadna, naravnost grozna. Usodni rdeči avto je trosil nesrečo in smrt; nihče ni imel sreče z njim.

Po sarajevskem atentatu je prešel avtomobil v last «feldcajmajstra» Potioreka, ki je prevzel ob izbruhu vojne s Srbijo poveljstvo nad avstrijsko armado. Potiorekova usoda je znana. Doživel je strahovit poraz pri Valjevu in je bil odstavljen kot vrhovni komandant. Ta udarec je Potioreka živčno popolnoma uničil in mož je kasneje zblaznel.

Voz je nato uporabljal neki višji štabni častnik. Med tem časom sta bila v okolici Sarajeva do smrti povožena dva seljaka, pri tretji nesreči, ki se je dogodila, je bil ubit šofer sam. Leta 1917. je avtomobil zavozil v voz z dvema vpreženima voloma. Pri nesreči sta bila zopet ubita dva seljaka, a šofer smrtno nevarno poškodovan. Takrat je bil lastnik rdečega avta general Sarikotić.

Ko so ob prevratu avstrijske oblasti izpraznile Bosno in Hercegovino, je prešel prosluli voz v roke novega jugoslovenskega guvernerja. Tekom dveh mesecev je guverner z njim doživel štiri nesreče, pri zadnji je bil sam težko poškodovan. Kasneje je bil voz prodan sarajevskemu zdravniku dr. Srskiću. Toda proslulega rdečega avto ni hotel nihče upravljati; zdravnik zanj ni dobil šoferja. Dr. Srskić se je zato vozil sam z njim.

Nekega dne je bil povabljen k neki zabavi, h kateri se je odpeljal v svojem avtomobilu. Ker ga v določenem času ni bilo k zabavi, mu je odšlo več gostov naproti. Na samotni cesti so našli avtomobil prevrnjen, a pod njim je ležal mrtev dr. Srskić.

Avtomobil je bil zopet prodan, to pot nekemu veleposestniku iz Bosne. Leto dni kasneje se je mož obesil. — Rodbina je avto prodala veleindustrialcu Petru Svestiku. Mož je bil izobražen, brez predsodkov in se je samo smejal, ko so ga tovariši svarili, naj ne kupi rdečega avta. Bil je vesel, da je tako poceni prišel do ličnega voza. Toda že teden dni ga je doletela nesreča. Ko je vozil čez cesto, je izgubil oblast nad volanom in je z vsilo zavozil v drug avtomobil, na katerem je sedelo šest oseb. Pri karambolu je bila ena oseba ubita, a štiri ranjene.

Avto je znova menjal lastnika. Kupil ga je neki občinski zdravnik. Z avtomobilom vred pa se je naselila nesreča v njegovo hišo in zato ga je zdravnik skušal prodati. Toda nikjer ni dobil zanj kupca. Končno ga je kupil neki obrtnik in ga takoj prodal nekemu Švicarju. Ta se je lani poleti vozil po Dolomitih. Že nekaj tednov kasneje pa so poročali listi o katastrofalni avtomobilski nesreči v Dolomitih. Na nekem ostrem ovinku sta treščila sku-

paj dva avtomobila: en voz je treščil v prepad, a šofer drugega je dobil težko poškodbo na glavi in je drugi dan umrl. Pisal se je Buntli in je vodil rdeči avto nadvojvode Ferdinanda. Preiskava je pokazala, da je nesrečo zakrivil šofer rdečega avta.

Znova je prešel voz v tuje roke. Kupec je bil neki Sarajevčan, ki ga je prodal Madžaru Tiboru Hirschenfeldu, prekupčevalcu že rabljenih avtomobilov. Hirschenfeld je avtomobil dal modro prebarvati in ga skušal prodati v Rumunijo. Nesreča pa je hotela, da je bil nekega dne vabljen k poroki svojega prijatelja, ki se je vršila v 80 milj oddaljenem mestecu Povabil je s seboj tudi pet svojih prijateljev. Ker ni bilo na razpolago drugega voza, so vsi sedli v usodni avto.

Lastnik jim je smeje pripovedoval spota številne dogodivščine nesrečnega avta in vsi so bili najboljše volje. Toda nesreča nikoli ne počiva. Na ostrem ovinku se je voz zalezel v avtomobil, ki je privozil od nasprotni strani. Udarec je bil tako močan, da sta se oba voza popolnoma razbila, pri nesreči pa je bilo ubitih pet potnikov. Tak je bil konec nesrečnega, a vendar toliko odpornega rdečega avta.

Katastrofalne nevihte na Poljskem

Letošnje poletje je prineslo Poljski pogoste nevihte in neurja s točo, ki je uničila v mnogih krajih vse pridelke. Doslej je divjala neurja v 36 okrajih, kjer znaša škoda nad 200 milijonov dinarjev. Zadnja elementarna katastrofa v novogrodskem stolpskem in slonimskem okraju je bila tako velika, da je smatral novogrodski vojvoda za potrebno sklicati 25. t. m. v palači notranjega ministrstva v Varšavi novinarje, da jih obvesti o obtegu katastrofe.

Neurje, ki je divjalo te dni nad slonimskim okrajem, je porušilo 843 gospodarskih poslopij, 10 šolskih poslopij in 2 vaški cerkvi. Vihar je besnel v dopoldanskih urah, ko je bila večina kmetov na polju. Samo naključju se imajo kmetje zahvaliti, da niso našli pod razvalinami svojih hiš in gospodarskih poslopij strašne smrti. Ubityh je bilo samo 6 oseb, 10 pa težko ranjenih. Debela toča je pokončala vse poljske pridelke na ozemlju, ki meri 12 tisoč hektarjev. Obласти prizadetih krajev so uvedle obširno akcijo, da pri skočijo nesrečnemu prebivalstvu na pomoč. Novogrodski vojvoda je pokazal novinarjem tudi fotografije, iz katerih je razvidno, da je bila elementarna katastrofa ena največjih krajiš poznega Poljska. Vihar je bil tako močan, da je dvignil v nekem kraju 300 kg težko posekano drevo in ga vrgel 400 metrov daleč.

Darujmo za spomenik kralja Petra Osvoboditelja!

Justifikacija dveh morilcev

V torek zjutraj je bil obešen v Kutni Hori morilec Bažant, večer zjutraj so pa ustrelili v Plzni morilca Sandtnerja.

V Kutni Hori na Češkem je bil v torek usmrčen 34letni Henrik Bažant, obsojen lani v oktobru radi dvojnega umora na smrt. Porotna obravnava bi se bila morala prvotno vršiti v aprilu, pa so jo morali takoj po pričetku preložiti, ker obtoženeц na nobeno vprašanje ni hotel odgovoriti. Bažanta so dali zdravniško preiskati in ga poslali v praško umobolnico. Zdravniki so kmalu ugotovili, da je morilec simulant. V oktobru se je vršila ponovna porotna obravnava, ki je trajala tri dni. Radi umora Marije Šafaříkove in Josefine Pavelkove ter roparskega napada na Boženo Rihovo je bil Bažant obsojen na smrt na vešalih.

V ponedeljek zjutraj je prinesel poseben kurir od pravosodnega ministrstva iz Prage sodne spise in jih izročil predsedniku okrajnega sodišča v Kutni Hori. Sodišče je dobilo nalog, da mora biti drugo jutro pravici zadosteno. Sestavljena je bila takoj sodna komisija, ki je odšla v samotno celico, da prečita Bažantu smrtno obsodbo. Bažant je poslušal smrtno obsodbo molče in popolnoma mirno. Nato so ga odvedli v posebno celico, kjer je preživel zadnje ure. Krivnik Wohlschlager je s svojimi pomočniki postal na dvorišču sodne palače vešala. Okrog katerih so se zbrali v torek zjutraj orožniki, jetniški pazniki in uslužbenci kaznilnice. Kmalu po 6. uri je prišel na dvorišče krivnik s tremi pomočniki. Ker je bilo do justifikacije še dovolj časa, je hodil krivnik mirno po dvorišču in se pogovarjal s svojimi pomočniki. Pred poslopjem okrajnega sodišča se je zbralo mnogo radovednežev, ki so čakali, da odpeljejo pazniki truplo v mrtvašnico.

Bažant je preživel zadnje ure v pogovoru z jetniškimi pazniki. Zanimal se je zlasti za svojo mater in brata, ki ga je ponoči pred justifikacijo posetil. Ko je brat odhajal, mu je segel v roko in ga prosil, naj še ostane, ker mu je težko samemu. Materi je napisal ponoči obširno pismo, v katerem pravi med drugim, da mu je žal, da se ne more od nje osebno posloviti. Prosil jo je sicer, da bi ga pred smrtjo posetila, toda mati se prošnji ni odzvala, ker jo je vest o predstoji sinovi justifikaciji tako pretresla, da ni mogla iz hiše. Morilec omenja v pismu, da je sicer brezverec, vendar pa veruje v Boga, ki vlada nad ljudmi ne glede na veroizpoved. Zanimiv je odstavek pisma, v katerem govori Bažant o svoji ljubezni do Marije Šafaříkove. Ko je mati prestregla Šafaříkovi naslovljeno pismo, je hotel baje skočiti pod vlak. Šafaříkova mu je baje pisala, naj jo usmrti, tako da ne bo vedela kdaj. V drugem odstavku napada Bažant besno državnega pravdnika, kateremu ne more odpustiti, da ga je spravil na vešala. Pismo zaključuje z besedami: V naši republiki se oзнanja humanost, govori in piše se o razorožitvi, kljub temu so mi pa postavili vešala in me nameravajo brezobzirno usmrtiti.

Ob 7. sta dva paznika privedla na dvorišče obsojenca Bažanta, ki je zrl ne-

mo pred se. Vsi prisotni so se odkrili. Obsojenec je stopil pod vislice, na kar je predsednik okrajnega sodišča ponovno prečital smrtno obsodbo. Po prečitani obsodbi je pozval krivnika, naj opravi svoj posel. Krivnik je pristopil k obsojencu in mu zvezal roke. Krivnikova pomočnika sta zvezala Bažantu noge. Morilec se je spomnil na svojo prvo žrtev in prosil paznike, naj vzamejo iz njegovega žepa njeno sliko. Ko so mu jo vzeli iz žepa, jo je prijel, nagnil glavo in dvakrat poljubil sliko one, ki jo je tako hladnokrvno umoril. Nato sta krivnikova pomočnika prišla Bažanta in ga dvignila na vešala. Pristopil je krivnik in položil morilcu zanjko za vrat. V par minutah je bila justifikacija izvršena. Sodnik je pozval zdravnika, naj pregleda truplo in ugotovi smrt. Truplo so odpeljali v mrtvašnico. Ko je odhajal z dvorišča v spremstvu pomočnikov krivnik, so ga obkolili radovedneži, ki so drveli za njim skozi mesto, da bi izvedeli podrobnosti o justifikaciji.

Zadnja justifikacija je bila v Kutni Hori v decembru 1888., ko sta bila usmrčena morilca Avgust in Prenosil, ki sta umorila nekega orožnika. Justifikacija je izvršil krivnik Piperger, kateremu je asistiral sedanji krivnik Wohlschlager.

Poleg Bažantove prošnje za pomilostitve je odklonil prezident Masaryk tudi prošnjo vojaka Sandtnerja, ki je bil obsojen na smrt radi umora rodne kmetske Döllnerja v Rockendorfu. Sandtner je bil prvotno obsojen na smrt na vešalih. Prezident republike je izpremenil smrtno obsodbo v toliko, da morilca kot vojaka niso obesili, marveč ustrelili. Justifikacija je bila izvršena večer zjutraj na dvorišču divizijskega sodišča v Plzni.

Strašne posledice procesa proti Nelly Grosavescu

Kakor smo kratko že poročali, se se odigrala v Moravski Ostravi krvava rodinska tragedija, ki je v neposredni zvezi s senzacionalnim procesom proti soprogu opernega peva Trajana Grosavescu. Tovarnar Evgen Eschinger je ustrelil svojo ženo, ker je izvedel, da mu streže po življenju. Zena se je vrnila z Dunaja, kjer je prisostvovala procesu proti Nelly Grosavescu. Po povratku je začela možu groziti z revolverjem. Vso noč od sobote na nedeljo sta se zakonca Eschinger prepirala, zjutraj pa je prišlo do krvave tragedije.

Evgen Eschinger, lastnik tovarne za popraviljanje avtomobilov, motorjev in strojev, je bil že šest let poročen z mlado Dunajčanko. Imela sta 3letno hčerko. Mlada soproga se je čutila že prve dni po poroki zapuščeno in zapostavljeno. Neprestano je očitala možu nezvestobo. Zakonsko življenje je bilo od dne do dne neznošnejše, tako da se je hotel Eschinger ločiti od žene. V torek je odpotovala njegova žena na

Dunaj, kjer je prisostvovala procesu proti Nelly Grosavescu. V soboto se je vrnila v Moravsko Ostravo in prinesla s seboj več dunajskih listov, iz katerih je prečitala moze odstavke o izpovedih Grosavescove žene. Radi teh odstavkov je prišlo med zakonca do prepira in ljubosumna žena je proti jutru izjavila možu: «To mora biti usoda vseh zakonskih mož, ki za nemarjajo svoje žene. Tudi jaz se bom morala tako maščevati.

Tovarnar, ki je že delj časa sumil, da žena nekaj skriva pred njim, ji je očital, da mu je nedavno ukradla iz predalčka pisalne mize večjo množino ciankalijskega papirja. Preprič se je nadaljeval do ranega jutra. Nato sta šla oba zakonca spat. Tovarnar je bil tako razburjen, da ni mogel zatisniti oči. Ob pol 9. zjutraj, ko je odšla služkinja s hčerko na izprehod, je začela Eschingerjeva znova čitati dunajske časopise in jutranje izdaje moravsko-ostrovskih listov, ki so poročali, da je bila Nelly Grosavescu oproščena. V ekstazi je izjavila, da bi bila tudi ona oproščena, ako bi ustrelila nezvestega moža. Kaj se je zgodilo potem, ni točno znano. Zdi se, da je žena potegnila samokres, ki ji ga je mož iztrgal, in začel v razburjenju streljati. Izstrelil je vseh šest nabojev. Žena je obležala mrtva v spalnici. Policija je morilca takoj aretirala, toda pri zaslišanju ni mogla spraviti iz njega nobene besede, ker je bil tako razburjen, da sploh ni mogel govoriti. Čim se je raznesla po mestu vest o krvavi rodinski tragediji, so radovedni meščani obkolili tovarnarjevo hišo. Tragedija je vzbudila v mestu splošno sočutje, ker je bil Eschinger zlasti med Nemci znan kot miren in simpatičen mož.

Napisi na ploščah

prevlečeni z radio-tinkturo morejo se čitati tudi ponoči. — En primer.

Grozna avtomobilska nesreča

Sarajevo, 28. junija. Na Romanji planini 12 km od Sarajeva se je pripetila težka avtomobilska nesreča. V avtomobilu Milana Popovića iz Beograda se je vozil ameriški novinar Edgar Alich s svojo soprogo Heleno. Na Romanji planini je avto zadela ob obcestni kamen, padel na 4 m nizje ležeč travnik, od tam pa zdrčel dalje in padel v prepad. Novinar Alich in njegova soproga sta mrtva, Milan Popović pa je težko ranjen. Novinar Alich je meseca novembra 1926 odšel na pot okoli sveta in je že prepotoval Kitajsko, Perzijo, Turčijo, Grško in Bolgarsko, v Jugoslaviji pa ga je zadela nesreča.

Smrtni krik...

Velika pustolovna drama, polna senzacij in satanskega tempa. Borba avtomobila in acroplana na življenje in smrt. — Lepa Lorraine in zapeljivi Tyler. — Strah pred mačho. — Junaški Jack. — Zahrbni boj. — Nova nevarnost. — Nove senzacije. — Sijajna režija. — V glavnih vlogah: ameriška krasotica

Jacqueline Gadsdon

in predrzno smeli, splošno priljubljeni

Buck Jones.

Predstave se vrše ob:
4., pol 8., in četrti na 10.

Samo še danes
4., ½ 8., ¼ 10.
**ELITNI KINO
MATICA**

Klišeeje

vseh vrst, črtne in avtotiplje, izdeluje po predloženih risbah, peropisih ali slikah za navaden tisk ali za finejšo izvedbo v eni ali več barvah točno po naročilu in v najkrajšem času

Jugografika, tiskovna in založna družba z. o. z.
v Ljubljani, Sv. Petra nasip 23

Pisalne stroje

nove in rabljene Underwood Remington, Smith Bros in za potovanje povprečne — tudi z garancijo Josip Pukl v C. lju. — Popravila vseh znamk

Vajenec

star 14 let, močan in priden, se želi izučiti v trgovini z mešanim blagom: najraje na deželi — Ponudbe pod «Vsa oskrba 1532» na upravo «Slovenskega Naroda»

Kirurško izurjena bolničarka

bolniška strežnica z znanjem nemške se išče Ponudbe na anonimno ekspedicijsko Schmolka Novi Sad, Jevrejska broi 7 pod «BOLNIČARKA»

Novo domače vino

nečepel, no ljutomersko po 15 dinarjev, iz krških gor po 14 in 12 Din — se toči od 1. julija direktno iz sode; da se tu in pokušajo. — Najviljudnejše priporočila Anton Masver, gostilničar, Ahačjeva cesta 5. 1577

Zelen bršljan

v lesenem zaboju se kupi. — Naslov v upravi «Slovenskega Naroda» 1572

Otroški voziček

prodan za 300 Din. — Bleiweisova cesta 7/1. levo. 1580

Vajenec

se sprejme za kleparsko obrt: dobi plačo. — Remžgar & Smerkol, Ljubljana, Florjanska ulica 7. 1579

Odda se takoj lepa meblirana soba

s popolnoma separatnim vhodom — enemu ali dvema gospodom Električna raz svetiljara. — rjanska ulica 31/1 1578

izstarela slovenska plesarska in harska delavnica

Ivan Bricelj Ljubljana.

Dunajska cesta 1 in Gošposvetska cesta 2 (dvorišče kavarnе «Evropa»).

» priporočila — izvrševanje točn. a. cene zmerne 78/T

Po znižani cen

dvokolesa, motorji, vsakovrstni vozički, namestitvi del pnevmatik Puseben oddelek z popolno popravilno delavnico in popravilno stroje prodaja na obroke — Ceniki tranka.

Jrjubna F. B. L., (tovarna dvokoles in otroških vozičkov) LJUBLJANA, Karlovska cesta št. 541

Velika predtiskarija ženskih ročnih del

za trgovino, solo in dom. Tisoče novih, krasnih vzorcev Cisti tisk, hitra izvršitev, nizke cene. Predtiskujemo samo na prinesenem blagu. — Entlanje, ažuriranje, tamburiranje, mehanično umetno vezenje.

Matek & Mikeš, Ljubljana, Dalmatinova 13

Združene papirnice d. d. iščejo za svojo komerc. centralo v Vevčah kalkulatorja

s potrebno teoretično naobrazbo in prakso, popolnoma verziranega v industrijski kalkulaciji, statistiki in knjigovodstvu, večšega slovenščine in nemščine. Naše državljanstvo pogoj Naturalno stanovanje zasigurano. Samci imajo prednost. — Olferte z navedbo zahtevkov je nasloviti na tajništvo Združenih papirnic v Ljubljani, Dunajska cesta 1 — Priložiti jim je prepise dokazila o teoretični in praktični naobrazbi.

Vabilo

5. redni občni zbor Prve dolenjske posojnice

reg. zadruga z neom. zavezo v Metliki

ki se je vršil dne 13. junija t. l. glede spremembe združnih pravil ni bil zadostno zastopan po § 34 združnih pravil zato se ponovno vrši

dne 11. julija 1927

kateri bo veljavno sklepal s tremi četrtinami glasov brez ozira na število zastopnik glasov.

METLIKA 27. junija 1927.

Načelstvo